

מרובה פרק שביעי בבא קמא

ע"ה

עין משפט נר מצוה

ק"ב א מ"י פ"ו מה"ל
בבב"ק הלכה ט'
סמג ע"פ ר"ב
ק"ב ב מ"י ס"ב פ"ב ה"ו
סמג ע"פ ר"ב הל"א
רמב"ם ט"ש ע"ד ס'מנ שטו
ס"ק ה'
ק"ב ג מ"י פ"ב מה"ל
בבב"ק הלכה ט'
סמג ע"פ קמ"ט ט"ש
ר"י ס'מנ ש"ל ס"ק ב'

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

תורה אור השלם

1. שור או כבש או עז פי
יגדל ויהיה שבעת ימים
תחת אמו ומיום השמיני
תקל את יצה"ל לקרבן
אשה לז"ל ויקרא כב זב
2. אך בכור שור או
בכור כבש או בכור עז
לא תפדה קדש הם את
דמם תורק על המזבח
ואת קולגם תקטיר אשה
לריח ניחוח לז"ל
במדבר י"ח ז'

רבינו הגנאל

ופרקין גבי קדשים תרי
או כתיב ותורוהו למעט,
חד למעוטי כלאים וחד
למעוטי נדמה שאין כשרין
לקרבן. אלא אי אמרת
תורוהו לרבות, חד לרבות
כלאים וחד לרבות הנדמה,
השתא כלאים דאביו כבש
ואמו עז או איפכא אמרת
כשר לקרבן, מי שאביו
כבש ואמו בכשה נדמה
לעז צריך לימיר דכשר,
אלא תורוהו למעט.
ואתיין לאוקמי הא דאמר
רבא כל מקום שני ש
להוציא את הכלאים
לענין פדיון פטר חמור,
וכתיב ופטר חמור תפדה
בשה למעט הכלאים
חרגן אי פדיון בכלאים.
ור' אלפונז דמתיר בכלאים
מוקיים להא דרבא בכבש
שנולד מן הכבשה שאחד
מן שניהם או הכבש או
הכבשה וגרילו קולטות
כשל חמור כלומר אינו
מפריס פרסה וכאילו זה
טהור וזה טמא הנוול
מבנינן פסול הוא לקרבן.
כלאים, פיר' עז שבא על
כבשה הוציא מהן כלאים
הוי. נדמה, פיר' אביו כבש
ואמו כבשה נדמה לעז,
בגון אלו הבאין במלאד
אל חוראן. ומתמהנין וכי
טהורה מטמאה מי מעברה
אין דאיבערה מקלוט ור'
שמע' קלוט דר' שמע'
מפורש בבב"ק פרק
ראשון, וכדברא ולאפוקי
מר' יהושע דר' יהושע
האי משה כשבים ושה
עוים נפקא ליה ולא
מבעיא ליה הא דרבא.

והא גבי קדשים דכתיב שור או כבש נרבייה. תימה מה ריבוי
לרין נהי דמשור וכשז לא מני לרבויה כלאים מכשז ועו
שאמה יבול להוילא כלאים מצניייהו אחי ואורי' דע"ג דלתי כלאים
מדסמך כשז לעו מכל מוס ים למעטס מדסמך שור לכשז דלחומרל
מקשינן וכיון דלוי לא הוי כמיז שוס
או לא כסיפא ולא כרישא הייתי
ממעט כלאים יש לי לומר דלמח
או לרבות ומשני מדסיפא למעט
כלומר או דכתיב גבי כשז ועו כיוצא
זו זמקוס אחר איז לן למימר
למעוטי הלכך ה"ג דרשינן למעוטי
וה"ה או דרישא למעוטי דרשינן ליה
ולא לרבויה ופריך אדרבה איתמל
איפכא דלוי ראשון כמיז זמקוס
שכיוצא זו זמקוס אחר רלוי לרשו
לרבות ודרשי ליה נמי הכל לרבות
וה"ה נמי שני ומשני כו' ואם תאמר
ולא ליכמוז אלל ההוא או דנין כשז
ועו דמשור וכשז הוה ממעטינן
כלאים ומאו דכשז ועו הוה ממעטינן
דמנה וי"ל דלוי לא כמיז אלל חד
אפילו הוה כמיז גבי כשז ועו הוה
דרשינן לרבות כלאים כיון דלוי לא
כמיז או כלל הוה ממעטינן כלאים
משור וכשז דפרשיטת לעיל:

השתא כלאים איתרבו ב'.
וא"ת זבל ק"ו דכלאים
איכא למפרך דמה לרין לרבות
דמנילא ממרזי כל כמה דלא מעטיה
קרא דהא כי אמר דלמח אוינן למעט
לרין קרא למעוטי ואע"ג דממעטינן
כלאים לא הוה ממעטינן נדמה אי לאו
דמעטיה קרא וי"ל דזבל שוס קרא
הוה מרזינן נדמה שדומה זמק"ט
סימנין וממעטינן נדמה שאין דומה
כלל דהוה ילפינן זמחמח ממעשר
לרבויה אחל לרבויה
אמר דלוי לא כמיז אלל חד
אפילו הוה כמיז גבי כשז ועו הוה
דרשינן לרבות כלאים כיון דלוי לא
כמיז או כלל הוה ממעטינן כלאים
משור וכשז דפרשיטת לעיל:

השתא כלאים איתרבו ב'.
וא"ת זבל ק"ו דכלאים
איכא למפרך דמה לרין לרבות
דמנילא ממרזי כל כמה דלא מעטיה
קרא דהא כי אמר דלמח אוינן למעט
לרין קרא למעוטי ואע"ג דממעטינן
כלאים לא הוה ממעטינן נדמה אי לאו
דמעטיה קרא וי"ל דזבל שוס קרא
הוה מרזינן נדמה שדומה זמק"ט
סימנין וממעטינן נדמה שאין דומה
כלל דהוה ילפינן זמחמח ממעשר
לרבויה אחל לרבויה
אמר דלוי לא כמיז אלל חד
אפילו הוה כמיז גבי כשז ועו הוה
דרשינן לרבות כלאים כיון דלוי לא
כמיז או כלל הוה ממעטינן כלאים
משור וכשז דפרשיטת לעיל:

להוילא כלאים מצנייהס. אין כלאים
למעט. או דסיפא דקרא' כשז או עז
כלאים כל מהס ומנילא משמעטס
נדמה כל שכן דלא איצטרין דיון דמרישא
הוא מתרבי כלאים כל
שכן נדמה דקיל: אי נקדשים.
למימרא דפסול לקרבן דכתיב זהו
שה זבדות צפרשת נקסיס (במדבר
טו) או לשה זככשים וגו': הא
זהדיא כסיז צבו. מרזיאל דלוי כשז
פרט לכלאים דפסול: אי למעשר
זהמה. ואע"ג דלא כמיז ציה שה
אלל נאין' קאמר רבא דפסול הא
אמרין צבכורות' לענין מילי טובא
דגמר תחת השבט' ממחמח אמו' הלכך
להא מלמח יליף נמי ופסול: העברה
העברה. והעברת כל פטר רחס
לה' (שמות יג) וכל אשר יעבור (ויקרא
טו): לענין פדיון פטר חמור. דכתיב
שה' וקא' אשמעינן רבא טעמא דמתני'
דקמי אין פודין צכלאים מהכא הוא:
ולא צחיה. צבי אויל: ולא צשה
טעוטה. ולאזו שה קרינא צה:
כלאים. משני מניי צהמנות: כוי.
מזהמה ומהי: לעמא שונד מן
טהור. פרה שילדה סוס ואציו סוס
או רחל שילדה חזיר ואציו חזיר
דאסור צאכילה דכתיב זאת צהמה
אשר תאכלו שור שה כשבים (דברים
ד) וכיון דכתיב שה פרט לכלאים
כה"ג הוא: דר' יהושע צפרק קמח'
דצבורות (דף ט'): וטהורה מטמאה
מי מיעברא. דליצטרין למעוטי והא
קיימא לן צפ"ק דצבורות (דף ז').
לעולם אין מתעברת לא טמאה מן
הטהורה ולא טהורה מן הטמאה:
דליעבר

ומעשר צהצרה העברה דכבור והשתא כי אמר דלתי או למעט ממעט נדמה אפילו אותו שנדמה צמק"ט סימנין וכל אמרי אחל לרבויה
צעי לרבויה דלתי או למעט ממעט נדמה אפילו אותו שנדמה צמק"ט סימנין וכל אמרי אחל לרבויה
אי אבעשר. פירוש דהוי כלילי כמיז ציה שה מג"ש דהעברה העברה מצבור דכתיב ציה שה (ויקרא טו) אם שור אם שה ובקונטרס
פ"י דבמעשר כמיז נאין דהוי כמו שה ואין נראה ועוד צפרק צמח' דצבורות (דף ט') פריך אי גמר מעשר תחת תחת מקדשים אפי'
הנך נמי פ"י יוצא דופן ומחוסר זמן ויחוס לא יכנסו לדיר להמעשר ואי לא גמר מקדשים צשלמח טריפה כל אשר יעבור פרט
לטרפה אלל כלאים מנ"ל ומאי קושיא לימא ליה דמזנין אז דרצא נפקא ליה כלאים כיון דבמעשר כתיב [אלן] ו דפרשת
צקונטרס הכא ולפי מה שפירשתי דהא דכבור סמך א"ש דלא מני למימר הם דליף מעשר מצבור דמיעט ציה כלאים דלס כן יוצא
דופן נמי נמעט צמעשר דנילף מצבור:

עד שיהא הוא שור ובבורו שור. אומר ר"י צפרק קמח' דצבורות (דף ט') מוקי לה דוקא צשאין דומה כלל אצל דומה צמק"ט סימנין
יליף הם מאך קדשים צבכור ורין למעט נדמה צקדשים צבכור דלוי לא כמיז אלל צקדשים הוה ילפינן צבור מקדשים הוה ממעטינן
צצבורות אפילו יש זו מקלת סימן ואי הוה כמיז ריבוי תחודיה צצבורות לרבות נדמה שיש זו מקלת סימן הוה מרזינן ליה נמי צקדשים
דילפינן מהדדי צג"ש וכן אי לא הוה כמיז צקדשים כלל אלל צצבור מיעוט וריבוי הוה ילפינן צקדשים מצבור אלל השתא דכתיב צקדשים
וכמיז נמי מיעוט וריבוי צצבור ליכא למילף צקדשים מצבור דלס כן לישתוק קרא ממיעוט דקדשים:
לטמא שנוצ"ד מן המהור ועיבורו מן המטא ודלא ב' יהושע. פ"י צקונטרס דר' יהושע פליג אדר"ש ושרי גמל הצא מן הפרה
שעיברתו משור צסימן אחד של טהרה מעלה גרה או מפריס פרסה ודריש את זה לא תאכלו את הגמל גמל אי אתה
אוכל צסימן אחד אצל אחר אתה אוכל צסימן אחד ואיזה זה זה טמא שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטהור יכול אפי' עיבורו מן
הטמא כלומר כשם שאני מכשיר זו כך אני מכשיר צצנו אם נתעברה אימנו פרה ת"ל שה כשבים כו' ועיבורו מן הטמא לאו דוקא
דלדידיה הוי טהור אלל דומה לטמא וכולה סוגיא דצבורות (דף ו טס) לא משתמע צפירושו אלל משמע דמודה ר' יהושע לר"ש דגמל גמור
הנוול מפרה ומשור שהוא אסור ואם יש זו סימן אחד שדומה מקלת מן פרה מותר ולא קפאי כלל אסמינא דקרא ר' ממעלה גרה או ממפריסי
פרסה והכי איתא הם (סס) רחל שילדה מין עז ועו שילדה מין רחל פטורה מן הצבור והאם היא צו מקלת סימנין צייבת ר"ש אומר עד
שיהא ראשו ורובו דומה לאמו ועלה דהיא מצעיא ליה לר"ש צגמרא צן פרה מי צעי שיהא ראשו ורובו דומה לאמו להתיירו צאכילה או
אפי' צמק"ט צצעי למפסט מדר' יהושע דכפר כר"ש מדקרי לה טמא וקאמר אצל אתה אוכל צסימן אחד כו' אלמלא לא צעי ראשו ורובו
להתיירו צאכילה דחי ודלמא סבר לה כר"ש צחדל ופליג עליה צחדל ועוד משמע הם' למעטמח דר' יהושע משום דקסבר זה זה גורם אסור
ולפי זה אפי' טהור שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטמא אסור והך דשמעתין דמוקי רבא לעמא שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטמא
מייירי נמי שדומה קלת לאמו כהיא דרבי יהושע שאם היה דומה לגמרי לגמל אפילו עיבורו מן הטהור היה אסור דהא ס"ל כר"ש
כדאוקמא דליעבר מקלוט וכר"ש וה"ה דה"מ למנקט טהור שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטמא דאסור כיון דשה להוילא כלאים
ואסור משום ז' זה זה גורם אלל משור דנקט צמילתיה דר' יהושע טמא שנוול נקט נמי הכי צמילתיה דרצא וצמילתיה דר' יהושע
נקט משום דרישא קמי אצל אתה אוכל צסימן אחד טמא שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטהור להכי נקט צסיפא נמי יכול שאמה
אוכל טמא שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטמא וה"ה אפילו טהור שנוול מן הטהור ועיבורו מן הטמא דאסור משום זה זה גורם והא
דקאמר הכא ודלא כר' יהושע כ"ש דהוי דלא כר"א צר פלוגתיה דשרי ליה לגמרי וה"ג ר' אלעזר ולא ר' אליעזר:

(א) חולין ע"ה: לעיל ע"ה;
(ב) נפירות ה' וס"ג;
(ג) יומא מט: ע"ש צבורות
י"ב, (ד) צבורות שס,
(ה) צבורות ז', (ו) ויקרא
כ"ג, (ז) ויקרא ט', (ח) ויקרא
טו, (ט) ויקרא כ"ג, (י) שנתים
(יא) ויקרא כ"ג, (יב) ויקרא כ"ג
והכא ליכא להקשיי תחת
תחת יליף שהי לפי ספרא
לא גמר מקדשים. העתק
מחלפי רבאפוח, (ט) ועין
צספר פני יהושע,

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה מדסיפא
וכי דלרבות לא אולמח
וכי דמרישא הוה ממרזי:
(ב) תוס' ד"ה לעמא זה
אמעה גרה או
אמפריסי וכי איתא הם
ת"ר רחל שילדה וכו'
לר"ש בגמל צן פרה מי
צני ר' שמעון שיהא
ראשו ורובו וכו' וקאמר
אלל אחר אמה אויל:

גליון הש"ס

גמ' אי בכור העברה.
עין מה דבר מ"א
מוספות ד"ה גמר לדה:

מוסף רש"י

אך בכור שור עד
שיהא הוא שור ובכורו
שור. מדמני למחמח כד
שור כשז ועו דהא ענינא
צבכור קמישתי דמיז
לעיל מניח כל פטר רחס
וגו' ונקט צבולה צביה,
ש"מ עד שיהא אסור
כלמו ולא דומה לרין
(בבב"ק ה.) אין פדיון.
פטר חמור (ויחא סס).
לא בעגל ולא בחיה.
צבי ואלו (בבב"ק יב.) דהא
לעיל מניח כל פטר רחס
כמיז (ויחא סס.) ולא
בשחורטה. צשה שחוטת
(סס) ולא בטרפיה.
שמתבו גרלה מן
הארכותה ועלמה (בבב"ק
יב.) ולא בכלאים. ויש
הצא על החמל (סס) ואפי'
דמשני דרדיו הוא שה
(ויחא סס.) ולא בכור.
דמיז וצביה (סס) ספק מין
ספק צמה (בבב"ק יב.)
מפני שהוא שה. דנין
רחל וצני עו קרינא שה (סס).
משה כשבים. שה הצא
משני כשבים (סס ז').